

Inhoud

Dankwoord	XI
Voorwoord	XIII
Ten geleide	XV
1 DE ONDERNEMING	1
1.1 Ondernemen	1
1.2 Ondernemen is produceren	4
1.3 Ondernemingsmodel	5
1.4 “Agency theory”	12
1.5 Managementfactor	12
1.6 Ondernemer als marketeer	14
1.7 Eenmanszaak of een vennootschap?	20
1.8 Soorten vennootschappen	25
1.9 Hoe een onderneming starten?	37
1.10 Administratie	37
Bibliografie	49
2 BASISBEGRIPPEN VAN ECONOMIE	53
2.1 Economie: wat is dat?	53
2.2 Belang van economische groei	54
2.3 Economisch denken...	58
2.4 Worden we beter van handel drijven?	64
2.5 Economische systemen	70
2.6 Vraag en aanbod	76
2.7 Prijselasticiteit van de vraag	88
2.8 Elasticiteiten en de omzet	96
2.9 Kruiselingse prijselasticiteit	98

2.10	Inkomenselasticiteit	100
2.11	Consumenten- en producentensurplus	101
2.12	Overheidsinterventies	104
2.13	Productiefunctie en productiekosten	113
2.13.1	Korte termijn: output en kosten	115
2.13.2	Type kosten	120
2.14	De onderneming bij perfecte competitie	126
2.15	De onderneming bij monopolie	130
2.16	De onderneming bij monopolistische competitie	135
2.17	De onderneming bij oligopolie	138
	Bibliografie	149
3	FINANCIAL ACCOUNTING	151
3.1	Basisbegrippen van boekhouden	151
3.1.1	Boekhoudprincipes	152
3.1.2	Zaaktheorie	156
3.1.3	Boekhoudkundige vergelijking	157
3.1.4	Boekhoudkundige vergelijking anders bekeken	162
3.1.5	Rekeningen	167
3.1.6	Aankopen van handelsgoederen	173
3.1.7	Case Sales bvba	190
3.1.8	Blokken van de balans	198
3.1.9	Resultatenrekening... een eerste inleiding	200
3.1.10	Resultatenrekening versus de kasrekening	205
3.2	Kosten van de onderneming... deel 1	213
3.2.1	Kosten van grondstoffen en hulpstoffen	214
3.2.2	Kosten van arbeid	230
3.2.3	Loonkost en de personenbelasting	232
3.3	Kosten van de onderneming... deel 2	250
3.3.1	Kosten vanwege duurzame productiemiddelen	250
3.3.2	Grondkosten	259
3.3.3	Kosten van diensten vanwege derden	259
3.4	Case DrieDPrint bvba	259
3.5	Rekeningstelsel	278
3.6	Vaste Activa (VA)	281
3.6.1	Oprichtingskosten (Rekening 20)	281
3.6.2	Immateriële vaste activa (Rekening 21)	285
3.6.3	Materiële vaste activa (Rekening 22 tot en met 27)	288
3.6.3.1	Terreinen en Gebouwen (Rekening 22)	288
3.6.3.2	Installaties, machines en uitrusting (Rekening 23)	288
3.6.3.3	Meubilair en rollend materieel (Rekening 24)	288
3.6.3.4	Leasing en soortgelijke rechten (Rekening 25)	288
3.6.4	Financiële vaste activa (Rekening 28)	298
3.6.4.1	Verbonden ondernemingen	298
3.6.4.2	Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	300
3.6.4.3	Andere financiële activa	300

3.7	Vlottende Activa	301
3.7.1	Vorderingen op meer dan één jaar (Rekening 29)	302
3.7.2	Vorderingen op ten hoogste één jaar (Rekeningen 40 tot 41)	302
3.7.3	Vorraden en bestellingen in uitvoering (Rekeningen 30 tot 37)	305
3.7.4	Geldbeleggingen (Rekeningen 50 tot 53)	306
3.7.5	Liquide middelen (Rekeningen 54 tot 58)	306
3.7.6	Overlopende rekeningen van het actief (Rekening 49)	309
3.8	Btw	309
3.9	Case Charpentier bvba	324
3.10	Schema van de Activa	350
3.11	Eigen Vermogen	355
3.11.1	Kapitaal (Rekening 10)	356
3.11.2	Uitgiftepremies (Rekening 11)	357
3.11.3	Herwaarderingsmeerwaarden (Rekening 12)	359
3.11.4	Het resultaat van de onderneming	359
3.11.5	Reserves (Rekening 13)	363
3.11.6	Overgedragen winst/verlies (Rekening 14)	364
3.11.7	Kapitaalsubsidies (Rekening 15)	364
3.12	Voorzieningen en uitgestelde belastingen (Rekening 16)	366
3.12.1	Voorzieningen voor risico's en kosten (Rekeningen 160/5)	366
3.12.2	Uitgestelde belastingen (168)	366
3.13	Vreemd Vermogen	366
3.13.1	Schulden op meer dan één jaar (Rekening 17)	366
3.13.2	Schulden op ten hoogste één jaar (Rekening 42/48)	367
3.13.3	De overlopende rekeningen van het passief (Rekeningen 492 en 493)	368
3.14	Schema van de Passiva	369
3.15	Resultatenrekening nader bekeken	374
3.15.1	Bedrijfsopbrengsten (Rekeningen 70/74)	378
3.15.2	Bedrijfskosten (Rekeningen 60/64)	378
3.15.3	Bedrijfswinst of bedrijfsverlies (Rekening 9901)	378
3.15.4	Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting (Rekening 9902)	379
3.15.4.1	Financiële opbrengsten (Rekening 75)	379
3.15.4.2	Financiële kosten (Rekening 65)	379
3.15.5	Winst/verlies van het boekjaar vóór belasting (Rekening 9903)	379
3.15.5.1	Uitzonderlijke opbrengsten (Rekening 76)	379
3.15.5.2	Uitzonderlijke kosten (Rekening 66)	379
3.15.6	Belastingen op het resultaat (Rekeningen 67/77)	380
3.15.7	De winst/verlies van het boekjaar (Rekening 9904)	380
3.15.8	Te bestemmen winst/verlies van het boekjaar. (Rekening 9905)	380
3.15.9	Te bestemmen winst/verlies (Rekening 9906)	380
3.16	Beginselen van de vennootschapsbelasting	383
3.17	Eerste kennismaking met een concrete jaarrekening	386
	Bibliografie	399

4	MANAGEMENT ACCOUNTING	401
4.1	Financiële informatie om te managen	401
4.2	Case Jetski I	402
4.3	Vaste en variabele kosten	412
4.4	Break-evenanalyse	422
4.4.1	Veiligheidsmarge	429
4.4.2	Winstobjectief	431
4.4.3	Sensitiviteitsanalyse	433
4.4.4	Ontbinden van totale kosten in vaste en variabele kosten	434
4.5	Capaciteitsgrens	437
4.6	Kostenparadox	437
4.7	Case Jetski II	441
4.8	Voorraadwaardering	451
4.9	Oefeningen in kostprijscalculatie	454
4.10	Onderbenutting van machines	463
4.11	Optimale productmix	465
4.12	Case Jetski III	476
4.13	Case Stoelen bvba	493
4.14	Operationele hefboom ... intuïtief inzicht	502
4.15	Case Operationele Hefboom	507
4.16	Hoe overheadkosten doorrekenen?	513
4.17	Activity-based Costing	519
4.18	ABC-Case Europese Sorteerb企业n nv	537
4.19	Kostprijscalculatie bij massaproductie	549
4.20	Case Jetski IV	551
4.21	Case Jetski V	554
4.22	Kostprijscalculatie bij orderproductie	558
4.23	Full Costing versus Direct Costing	564
4.24	Prijsbepaling	570
4.25	Investeringsanalyse	574
4.25.1	Terugverdiëntijd (pay-back)	577
4.25.2	Netto Contante Waarde methode	579
4.25.3	Interne rendementsgraad	585
4.26	Budgetteren	593
4.27	Forecasting	617
	Bibliografie	631
5	ANALYSE VAN DE JAARREKENING	633
5.1	Inleiding	633
5.2	Contributie	640
5.3	Verticale analyse van de jaarrekening	647
5.4	Horizontale analyse van de jaarrekening	654
5.5	Kas versus winst	659
5.6	Kasstroom	663
5.7	Kasplanning	668
5.8	Case Bicyclettes nv	690

5.9	LIQUIDITEIT van de onderneming	694
5.9.1	Nettowerkkapitaal	696
5.9.2	Current ratio	699
5.9.3	Acid test	700
5.9.4	Bedrijfscyclus	701
5.9.4.1	Aantal dagen voorraad	701
5.9.4.2	Aantal dagen klantenkrediet	703
5.9.5	Kascyclus	705
5.9.5.1	Aantal dagen leverancierskrediet	706
5.9.5.2	Behoeftte aan nettowerkkapitaal	707
5.9.5.3	Rotatie van het werkkapitaal	709
5.10	SOLVABILITEIT van de onderneming	710
5.10.1	Financieel risico	711
5.10.2	Drie schuldratio's	712
5.10.3	Zelffinancieringsgraad	714
5.11	RENTABILITEIT van de onderneming	715
5.11.1	Rentabiliteit van de verkopen	715
5.11.1.1	Operationele marge	715
5.11.1.2	Operationele omloofrequentie	715
5.11.1.3	Rentabiliteit van de operationele activa	718
5.11.2	Rentabiliteit van het Eigen Vermogen (ROE)	719
5.11.3	Rentabiliteit van het geïnvesteerd Vermogen (ROTA)	720
5.11.4	Verband tussen ROTA en ROE	721
5.11.5	Financiële hefboomwerking	725
5.11.6	Operationele hefboomwerking	726
5.11.7	Totale hefboomwerking	727
5.12	Dupont model	727
5.12.1	Netto winstmarge	727
5.12.2	Omloofrequentie van het totaal geïnvesteerd vermogen	728
5.12.3	Eigen Vermogensmultiplicator	729
5.13	Faillissementsvoorspelling	732
	Bibliografie	735

CASES EN VOORBEELDEN	737
Bibliografie	745
A APPENDIX A, ONDERNEMERSVAARDIGHEDEN	751
A.1 Ondernemersvaardigheden vanuit werkgeversbril	751
A.2 Hoe schaaft u uw ondernemersvaardigheden bij?	758
B APPENDIX B, HET MINIMUM ALGEMEEN REKENINGSTELSEL	765
C APPENDIX C, BALANS EN RR VAN SIOEN INDUSTRIES NV 2011	783
D APPENDIX D, BALANS EN RR VAN SIOEN INDUSTRIES NV 2012	789
Lijst van figuren	795
Lijst van afkortingen	799
INDEX	805